

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen Ghana, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Brussel op 28 juli 2016.

Samenvatting

Deze economische partnerschapsovereenkomst (*Economic Partnership Agreement, EPA*) is een op ontwikkeling gerichte handelsovereenkomst die de basis zal vormen voor de handelsbetrekkingen tussen de Europese Unie en Ghana. Door de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ghana hebben producten uit dit land nu vrije toegang tot de Europese markt. Deze overeenkomst met Ghana is tijdelijk en zal dan ook vervangen worden door de regionale EPA met West-Afrika.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Internationaal Vlaanderen
Beleidsveld: buitenlands beleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Totstandkoming

In 2002 ontving de Europese Commissie een mandaat van de Raad van de Europese Unie (EU) om onderhandelingen te openen over Economische Partnerschapsakkoorden (*Economic Partnership Agreements, EPA*) met zes groepen van ACS-landen¹: het Caribische gebied, de Stille Oceaan, westelijk Afrika, centraal Afrika, oostelijk Afrika en zuidelijk Afrika. Hiertoe werd besloten op basis van de Cotonou-Overeenkomst (2000). Deze voorziet namelijk in de actualisering van de handelsrelaties tussen de EU en de ACS-landen.

¹ De ACS-landen (*ACP Group of States*) zijn staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan, die tot de voormalige kolonies van de EU-Lidstaten behoren. Met Zuid-Afrika erbij zijn er 79 ACS-landen.

2. INHOUD

Algemene toelichting

De economische partnerschapsakkoorden zijn overeenkomsten over handel tussen de Europese Unie en ACS-landen. De voornaamste doelstelling die de EU via de EPA wenst te bereiken is de integratie van de ontwikkelingslanden in de mondiale economie en het internationale handelstelsel. Door een meer actieve participatie in beide, zo luidt de idee, kunnen ontwikkelingslanden hun economische zelfredzaamheid vergroten. De economische groei die daarmee gepaard gaat, dient via hun beleid door regeringen te worden omgezet in sociale welvaart. Duurzaamheid en respect voor het milieu zijn een integraal onderdeel van de socio-economische ontwikkelingsstrategie die de EU via de EPA wenst te stimuleren.

Oorspronkelijk was het de bedoeling van de EU dat alle EPA ondertekend zouden zijn op 31 december 2007, de dag waarop het Cotonou-systeem van unilaterale preferenties verviel. Dit scenario is echter niet uitgekomen. Zo werd op 1 januari 2008 slechts met één regio een akkoord bereikt over een volwaardige overeenkomst, met name de Caribische ACS-groep. In andere regio's werd afgesproken om tijdelijke goederenovereenkomsten te sluiten, in afwachting van volwaardige EPA. Dergelijke overeenkomsten werden voorzien met (sub)regio's zoals de Gemeenschap voor de ontwikkeling van Zuidelijk Afrika (Southern African Development Community, SADC), Oostelijk en Zuidelijk Afrika (Eastern and Southern Africa, ESA) en de Oost-Afrikaanse Gemeenschap (East African Community, EAC) en individuele staten als Ivoorkust en Ghana. Met deze staten en regio's werd afgesproken dat men in 2008 (en mogelijk 2009) verder zou onderhandelen over de overblijvende luiken. Daartoe werd een rendez-vousclausule in hun overeenkomsten opgenomen.

In totaal ondertekenden 36 staten een EPA onder de ene of de andere vorm. 32 andere staten (de *Minst Ontwikkelde Landen, MOL*) vallen onder het Alles-Behalve-Wapens-regime (*Everything But Arms, EBA*). Dit betekent dat 67 van de 78 staten betrokken bij de EPA-onderhandelingen momenteel van tarief- en quotavrije toegang tot de EU-markt genieten. Onder het EBA-regime genieten de MOL echter niet van de versoepeling van de oorsprongsregels waarover ACS-staten onder de EPA wel kunnen genieten. Tien van de overige staten, vallen als niet-MOL onder het ASP-regime (Algemeen Systeem van Preferenties). Zij genieten van een minder gunstig regime dan de staten die een EPA parafeerden omdat hun goederen niet van een tarief- en quotavrije toegang tot de EU-markt genieten.

Botswana, Namibië en Swaziland genieten momenteel preferentiële markttoegang tot de EU in het kader van de regelingen in de verordening inzake markttoegang. Lesotho en Mozambique vallen momenteel onder de regelingen in het kader van het "alles behalve wapens"-initiatief. Voor Zuid-Afrika worden de relevante bepalingen van de titels II en III van zijn bilaterale Overeenkomst met de EU (*Trade and Development Cooperation Agreement, TDCA*) inzake handel en handelsgerelateerde vraagstukken vervangen door de economische partnerschaps-overeenkomst tussen de EU en de SADC-EPO-Statens.

Om de periode tussen parafering en de inwerkingtreding van de uiteindelijke EPA te overbruggen, voorziet de EU in een transitierégime via de verordening tot markttoegang voor goederen van ACS-staten die instemden met de sluiting van een EPA.

////////////////////////////////////

Toelichting bij de overeenkomst

De overeenkomst met Ghana is tijdelijk; haar doelstellingen zijn dan ook beperkt. De voorliggende overeenkomst heeft twee belangrijke doelstellingen. Enerzijds wordt een basis geboden voor de toekenning van preferentiële handelsvoordelen door de EU aan Ghana, in afwachting van de inwerkingtreding van een regionale economische partnerschapsovereenkomst met de landen van West-Afrika. Anderzijds bevat het akkoord bepalingen over de ontwikkelingssamenwerking, waarin de prioriteiten voor de uitvoering van het EPA worden uiteengezet. De EU verbindt zich tot financiële en andere steun van de door Ghana genomen maatregelen in het kader van het akkoord. In het bijzonder initiatieven ter versterking van het zakenklimaat en de productieketens zullen worden ondersteund. Ook verbindt de EU er zich toe Ghana te helpen met de nodige hervorming van zijn fiscaal stelsel in voorbereiding op de komende liberalisering. Ook voorziet de EU steun aan de inspanningen tot regionale integratie van de West-Afrikaanse landen.

Het akkoord schetst het kader en de voorwaarden waarin de onderhandelingen met de EU zullen worden voortgezet. In fine, moeten deze leiden tot een volwaardige, regionale EPA, die niet alleen de goederenhandel betreft, maar ook andere thema's aansnijdt. Wat de goederenhandel tussen de EU en Ghana betreft, voorziet de tijdelijke EPA in een regeling die de handelsstromen tussen beiden garandeert. Het omvangrijk goederenluik is in overeenstemming met de multilaterale GATT-overeenkomst van 1994.

De overeenkomst met Ghana bevat zeven titels. Titel I zet de doelstellingen uiteen. Titel II omvat het luik ontwikkelingssamenwerking met het partnerschap voor ontwikkeling. Titel III omvat de handelsregeling voor goederen met maatregelen op het vlak van douanerechten en niet-tarifaire maatregelen, douane en handelsbevordering en technische handelsbelemmeringen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen. Titel IV bevat rendez-vousclausules met betrekking tot diensten, investeringen en handelsgerelateerde voorschriften. Titel V omvat een regeling voor het vermijden en beslechten van geschillen. Titel VI bevat een algemene uitzonderingsclausule en vrijwaringsbepalingen betreffende nationale veiligheid en belastingen. Titel VII bevat institutionele bepalingen (in het bijzonder de oprichting van een Comité), algemene bepalingen en slotbepalingen. Voorts zijn er nog twee aanhangsels, vier bijlagen en een protocol.

De bijhorende memorie van toelichting bevat een artikelsgewijze toelichting.

////////////////////////////////////

